

Súd: Krajský súd Trnava  
Spisová značka: 26CoP/12/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214204590  
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2015  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková  
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2214204590.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a JUDr. Daniela Ilavského v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: J. P., nar. XX. J. XXXX a P. P., nar. XX. H. XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, so sídlom Ádorská 41, 929 01 Dunajská Streda, matky: Mgr. X. P., nar. XX. Y. XXXX, bytom O. XXX/X, XXX XX J. U., zastúpenej advokátom: JUDr. Ernest Csonga, so sídlom Jesenského 5026/13A, 929 01 Dunajská Streda a otca: Ing. J. P., nar. XX. Y. XXXX, bytom, XXX XX W. L. U., č.d. XX, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 19. februára 2015, č.k. 8P/17/2014-420, takto

### rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

### odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa upravil práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom tak, že maloletého J. P. a maloletú P. P. zveril do osobnej starostlivosti matky, s tým, že maloleté deti budú zastupovať a spravovať ich majetok obidvaja rodičia, otcovi maloletých detí uložil povinnosť platiť výživné na maloletého J. v sume 100 eur a na maloletú P. v sume 80 eur, vždy do 15. dňa toho ktorého kalendárneho mesiaca vopred, k rukám matky maloletých detí,

počnúc dňom 27. februára 2014. Zároveň určil, že za obdobie od 27. februára 2014 do 31. januára 2015 má otec dlh na zročnom výživnom na maloletého J. v sume 455,06 eur a na výživnom na maloletú P. v sume 293,66 eur, otcovi maloletých detí uložil povinnosť zaplatiť dlh na zročnom výživnom v sume 455,06 eur na maloletého J. v mesačných splátkach po 18,80 eur a na zročnom výživnom v sume 293,66 eur na maloletú P. v mesačných splátkach po 12,20 eur, ktoré splátky určil splatnými spolu s bežným výživným, k rukám matky maloletých detí, počnúc dňom právoplatnosti rozsudku tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Upravil styk otca s maloletými deťmi a to tak, že otec maloletých detí je oprávnený stretávať sa s maloletým J. a s maloletou P. v každom párnom týždni v roku od piatka od 16.30 hod. do nedele do 18. 00 hod., mimo jarých prázdnin, veľkonočných sviatkov, letných prázdnin a vianočných sviatkov, v každom nepárnom týždni v roku v utorok od 16.30 hod. do 18.00 hod. a vo štvrtok od 16.30 hod. do 18.00 hod., mimo jarých prázdnin, veľkonočných sviatkov, letných prázdnin a vianočných sviatkov, v každom nepárnom roku počas jarých prázdnin od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod., v každom párnom roku počas veľkonočných sviatkov od štvrtka pred veľkonočným piatkom od 16.30 hod. do veľkonočnej soboty do 18.00 hod., v každom nepárnom roku počas veľkonočných sviatkov od veľkonočnej soboty od 18.00 hod. do veľkonočného pondelka do 18.00 hod., v každom párnom roku počas letných prázdnin od 1.

júla od 9.00 hod. do 15. júla do 18.00 hod. a od 1. augusta od 9.00 hod. do 15. augusta do 18.00 hod., v každom nepárnom roku počas letných prázdnin od 16. júla od 9.00 hod. do 31. júla do 18.00 hod. a od 16. augusta od 9.00 hod. do 31. augusta do 18.00 hod., v každom párnom roku počas vianočných sviatkov od 24. decembra od 9.00 hod. do 25. decembra do 14.00 hod., v každom nepárnom roku počas vianočných sviatkov od 25. decembra od 14.00 hod. do 26. decembra do 18.00 hod. a od 31. decembra od 9.00 hod. do 1. januára nasledujúceho roka do 18.00 hod., s tým, že otec maloletých detí si v stanovenom čase maloleté deti prevezme v mieste ich trvalého bydliska a v stanovenom čase ich odovzdá matke v mieste ich trvalého bydliska a s tým, že matka maloletých detí v stanovenom čase maloleté deti odovzdá otcovi v mieste ich trvalého bydliska a stanovenom čase ich prevezme od otca. O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil právne použitím ustanovení § 36 ods. 1, § 24 ods. 1 až 5, § 25 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1 až 5, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1 a ustanovením § 77 ods. 1 veta druhá ZoR (z. č. 36/2005 Z.z. - Zákon o rodine v znení zmien a dodatkov), keď na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danom prípade bolo preukázané a nesporné, že rodičia maloletých detí sú manželmi, ale nežijú v spoločnej domácnosti a nezabezpečujú spoločne výchovu a výživu maloletých detí. Ich pomery boli dočasne upravené predbežným opatrením Okresného súdu Dunajská Streda z 27. februára 2014 č.k. 8P/17/2014 - 6 v spojitosti s uznesením Krajského súdu Trnava zo 14. mája 2014 č.k. 24 CoP/27/2014 - 24, ktorým maloleté deti boli dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola uložená povinnosť platiť na každé z maloletých detí výživné v nevyhnutnej miere 27,13 eur mesačne s účinnosťou od 27. februára 2014 a zároveň bol upravený styk otca s maloletými deťmi. Konanie o rozvod manželstva a s tým spojené konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode vedené na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp.zn. 7P/99/2013 ešte ukončené nebolo. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvého stupňa tak, že z vykonaného dokazovania a to najmä z výpovedí účastníkov konania, vyjadrenia kolízneho opatrovníka ale aj výsledkov znaleckého dokazovania mal za preukázané, že matka deťom vytvára podmienky, ktoré z psychologického aspektu majú byť prítomné pre ich nerušený vývoj. Otec odišiel do nového prostredia, s ktorým deti nemajú také skúsenosti ako s okolím, kde sa trvale zdržiavajú. Zavedenie striedavej starostlivosti by znamenalo pre ne vážne narušenie ich týždenného rytmu života, prihliadnuc aj ku skutočnosti, že vzťah medzi rodičmi je narušený do tej miery, že komunikácia medzi nimi je sťažená. Je medzi nimi silný názorový rozdiel a to sťažuje ich vzájomnú komunikáciu, ktorá je pri výchove detí potrebná. Vzhľadom na takto zistené skutkové okolnosti dospel k záveru, že striedavá starostlivosť navrhovaná otcom nie je za daných podmienok v záujme a na prospech maloletých detí. Z týchto dôvodov, potom maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti len jedného z rodičov a to matky, ktorú maloleté deti mierne preferujú (ako to vyplýva zo záveru súdneho znalca), ktorá im poskytuje zázemie, v ktorom sa cítia dobre a ktoré poznajú. V súhrne teda rodičovi, ktorý má komplexne lepšie podmienky pre ich výchovu. Súd v konaní na návrh otca maloletých detí tieto pred súdom nevypočul z dôvodu, že názor detí a ich postoj k veci boli zistené súdnym znalcom, teda osobou na to povolanou, disponujúcou potrebnými odbornými psychologickými znalosťami a tak nebolo v záujme maloletých detí vystavovať ich opakovane stresu z výsluchu pred súdom a to aj z ohľadom na to, že deti sú ešte pomerne malé na to, aby boli schopné sa vyjadriť s plnou mierou uvedomenia si, k čomu sa vlastne vyjadrujú. Výživné na maloleté deti určil súd prvého stupňa od 27. februára 2014, nakoľko od tohto dňa bolo predbežným opatrením uložené otcovi platiť výživné na maloleté deti, pričom už v tom čase rodičia nezabezpečovali spoločne výchovu a výživu maloletých detí. Výživné na deti určil s prihliadnutím na možnosti a schopnosti oboch rodičov, ako aj odôvodnené potreby maloletých detí ako aj ich právo podieľať sa na životnej úrovni oboch ich rodičov zohľadniac skutočnosť, že obe deti sú vo veku, kedy sa vyžaduje zo strany ich matky, ktorej boli zverené do osobnej starostlivosti, celodenná osobná starostlivosť o ne. Pri určení výživného na malol. J. vzal do úvahy jeho vek 6 rokov ako aj skutočnosť, že malol. má určité zdravotné problémy, pre ktoré je sledovaný v odborných ambulanciách, nosí dioptrické okuliare, chodí do materskej škôlky v mieste bydliska s čím sú spojené výdavky okolo 35 eur mesačne (stravné a školné), vzdeláva sa v znalosti anglického jazyka, získava zručnosti na keramickom krúžku, a učí sa plávať. Obdobne pri určení výživného na malol. P. vzal do úvahy jej vek 3 rokov, ako aj skutočnosť, že maloletá má len bežné zdravotné problémy, od septembra chodí do materskej škôlky v mieste bydliska, pričom s uspokojovaním jej osobných potrieb sú spojené len bežné výdavky. Pri hodnotení možností a schopností rodičov prispievať na výživu svojich detí v prípade matky maloletých detí súd zohľadnil skutočnosť, že táto bola od augusta 2014 na rodičovskej dovolenke a poberala rodičovský príspevok v sume 203,20 eur a okrem toho mala príjem aj z prenájmu bytu v sume 40 eur mesačne, ako aj skutočnosť, že od augusta 2014 je zamestnaná a dosahuje okrem príjmu z prenájmu bytu aj príjem zo zamestnania v rozsahu 480 eur netto mesačne, inú vyživovaciu povinnosť ako maloletému J. a maloletej P. nemá, v

súvislosti s bývaním má spojené výdavky okolo 240 eur mesačne a s uspokojovaním svojich osobných potrieb má spojené len bežné výdavky. V prípade otca maloletých detí pri rozhodovaní súd vychádzal z jeho priemerného zárobku vo výške 405 eur netto mesačne, výdavkov na bývanie vo výške 80 eur mesačne, vzal do úvahy skutočnosť, že otec maloletých detí taktiež okrem vyživovacej povinnosti k maloletému J. a maloletej P. nemá inú vyživovaciu povinnosť a s uspokojovaním svojich osobných potrieb má spojené len bežné výdavky. Žiaden z rodičov majetok väčšej hodnoty, z ktorého by mu plynuli príjmy alebo majetkové výhody, ktoré by bolo potrebné osobitne pri určení výživného zohľadniť, okrem už majetku spomenutého nevlastní. Vychádzajúc z vyššie uvedeného potom určil výživné otca na malol. J. v sume 100 eur mesačne, ktorú sumu považoval vzhľadom na vykázaný príjem otca vo výške 405 eur mesačne, jeho osobné a majetkové pomery ako aj skutočnosť, že nemá ďalšie vyživovacie povinnosti za primerané a postačujúce na krytie odôvodnených potrieb malol. J.. Obdobne potom určil výživné na malol. P. vo výške 80 eur mesačne, ktoré výživné zohľadniac aj osobnú starostlivosť matky a aj jej finančný podiel na výžive maloletej, považoval za primerané a postačujúce na krytie odôvodnených potrieb malol. P.. Pri určení výšky výživného postupoval v súlade s ustálenou súdnou praxou a výživné určil tak, aby povinný rodič po zaplatení výživného, bol schopný zo svojho príjmu, zabezpečiť si bez pomoci inej osoby aj svoje živobytie. Nakoľko výživné bolo určené od 27. februára 2014, súd prvého stupňa ustálil, že zročným výživným bolo výživné od 27. februára 2014 do 31. januára 2015 (súd v zročnom výživnom nezohľadnil mesiac február 2015, z dôvodu, že pojednávanie na deň 19. februára 2015 bolo odročené v mesiaci január 2015 a to len za účelom vyhlásenia rozsudku, a tak už nebolo možné vykonať žiadne dokazovanie ohľadom reálneho zaplatenia výživného zo strany otca malol. detí za mesiac február 2015). Zohľadniac reálne platby otca malol. detí na ich výživu u malol. J. ustálil jeho dlh na zročnom výživnom vo výške 455,06 eur (za sledované obdobie mal prispieť sumou 1.107,10 eur a reálne prispel sumou 652,04 eur) a u malol. P. jeho dlh na výživnom vo výške 293,66 eur (mal prispieť sumou 885,70 eur a reálne prispel sumou 592,04 eur) s tým, že ak otec kúpil deťom napr. hračky, bicykel, korčule, darčeky na Vianoce a pod. nie je možné jeho výdavky s tým spojené započítať za výživné, nakoľko výživné má slúžiť deťom na krytie ich odôvodnených výdavkov vynakladaných na zabezpečenie ich s ich živobytia a uspokojovanie ich základných životných potrieb. Vzhľadom na výšku dlhu na zročnom výživnom, výšku príjmu povinného otca, výšku výživného, ktorá bola na maloleté deti z jeho strany určená a tiež s prihliadnutím na oprávnené záujmy maloletých detí a s poukazom na ust. § 160 ods. 1/ O.s.p., otcovi maloletých detí povolil uhradiť dlh na zročnom výživnom v mesačných splátkach a to v sume 18,80 eur na dlh voči maloletému J. a v sume 12,20 eur na dlh voči maloletej P.. Styk otca s maloletými deťmi upravil (v rozsahu širšom ako to navrhla matka), rešpektujúc právo rodiča, ktorému deti neboli zverené do osobnej starostlivosti na styk s maloletými deťmi ako aj výsledky znaleckého dokazovania, z ktorého vyplynulo, že obidve maloleté deti majú dobrý vzťah nielen k matke, ale aj k otcovi a že vzťah detí k rodičom nie je ovplyvňovaný inou osobou (a to ani vo vzťahu k matke a ani vo vzťahu k otcovi). Nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by sa maloleté deti nemali stretávať s otcom v širšom rozsahu než ako to navrhla matka a spôsob styku otca s maloletými deťmi upravil tak, aby bola intenzita styku dostatočná v každom týždni v roku, osobitne aj počas prázdnin (jarných, letných) a tiež počas sviatkov (veľkonočné sviatky, vianočné sviatky), teda tak, aby rodičia mali možnosť byť s maloletými deťmi počas týchto období v približne v rovnakom rozsahu. Takto upraveným stykom súd svojim rozhodnutím sledoval záujem rodičov i detí na udržanie dobrého vzťahu detí k obojmu rodičom. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. (Z. č. 99/1963 Zb. - Občiansky súdny poriadok v znení zmien a noviel), keďže v danom prípade išlo o vec starostlivosti súdu o maloleté deti, ktoré konanie sa mohlo začať (a fakticky aj začalo) i bez návrhu.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie otec detí, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a deti zveriť do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, prípadne do osobnej starostlivosti otca, výživné zo strany matky určiť vo výške, ktorá by zohľadňovala náklady matky súvisiace s potrebou zabezpečenia rovnocenného kontaktu s deťmi a uplatňovanie si jej rodičovských práv (v krajnom prípade aj vo výške zákonného minima) a úpravu styku matky s deťmi ponechať na dohodu rodičov, prípadne určiť taký časový rámec pre stretávanie sa matky s deťmi, ktorý by zabezpečoval rovnocenných a rovnoprávných kontakt maloletých detí s matkou. V odvolaní namietal, že súd nevykonal ním navrhovaný dôkaz vypočutím maloletých detí pred súdom, že z vykonaného dokazovania súd dospel k mylnému záveru, že znalecký posudok pri výchove detí uprednostňuje matku, nakoľko podľa jeho názoru, znalcom odporúčané zachovanie týždenného rytmu detí je možné vzťahovať iba na znalcom neodporúčanú striedavú starostlivosť rodičov o deti. Okrem toho v podanom odvolaní namietal, že matka maloletých detí úpravu styku otca s deťmi vymedzenú napadnutým rozhodnutím

súdu prvého stupňa nerešpektuje z dôvodu, že toto rozhodnutie doposiaľ nie právoplatné, čo u neho vzbudzuje dôvodnú obavu o tom, či matka maloletých detí v budúcnosti bude rozhodnutie súdu rešpektovať, a to aj vzhľadom na jej doterajšie snahy o obmedzenie kontaktu detí s otcom.

K odvolaniu otca dieťaťa sa vyjadrili matka maloletých detí a kolízny opatrovník, ktorí navrhli napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť. Vo svojom vyjadrení matka poprela, že by obmedzovala styk otca s maloletými deťmi. V tejto súvislosti poukázala na to, že obe deti strávili s otcom víkend hneď po pojednávaní súdu - od piatku 20. februára 2015 do nedele 22. februára 2015, pričom deti požadoval aj nasledujúci víkend, kedy mali byť podľa predmetného rozhodnutia s matkou. Bol to práve on, ktorý vyhlásil že predmetné rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je právoplatné, a tak musia byť deti u neho v nedeľu. V skutočnosti obe deti strávili polovicu jarných prázdnin a časť veľkonočných sviatkov s otcom a jeho rodinou. Pokiaľ ide o otcom navrhovanú striedavú osobnú starostlivosť rodičov o deti, túto naďalej považovala za nevhodnú z dôvodu, že obe deti sú ešte malé, potrebujú osobnú starostlivosť matky na ktorú sú citovo viazané, že ako rodičia maloletých detí nebývajú v jednom meste, že maloletý J. pôjde do prvej triedy základnej školy a bude potrebovať stabilné prostredie, ako aj skutočnosť, že komunikácia medzi nimi zatiaľ nie je dobrá, čo bolo aj príčinou, že podala návrh na rozvod ich manželstva.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 81 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie otca dieťaťa nie je dôvodné, pretože rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny a je dôvodné ho v celom rozsahu potvrdiť (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 26. mája 2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 8 P 17/2014 je úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom, J. P. narodenému XX. J. XXXX a P. P., narodenej X. H. XXXX na čas do rozvodu ich manželstva. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým boli upravené práva a povinnosti rodičov k maloletým deťom a to tak, že obe deti boli rozhodnutím súdu zverené do osobnej starostlivosti matky, správou majetku detí a ich zastupovaním boli poverení obidvaja rodičia, otcovi bola uložená povinnosť prispievať na ich výživu, zaplatiť dlh na zročnom výživnom v splátkach a bol upravený styk otca s maloletými deťmi.

Podľa § 219 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností prihliadol na záujmy maloletých detí, najmä na ich citové väzby k obom rodičom, príbuzným a prostrediu v ktorom sú vychovávané, ako aj na vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby), stabilitu budúceho výchovného prostredia, osobné a bytové pomery rodičov, spôsob ich života, ich hmotné zabezpečenie a povahové vlastnosti. V súlade s ustálenou súdnou praxou, pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vychádzal najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletých detí a v konaní ustanoveného súdneho znalca, z ktorých vyjadrení o predpokladoch každého z rodičov na výchovu detí a o vhodnosti výchovného prostredia čerpal podklad pre svoje rozhodnutie. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplynulo, že pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností pokiaľ išlo zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti, náležite zisťoval, ktorý z rodičov je vzhľadom na záujmy maloletých detí väčšmi spôsobilý na výkon osobnej starostlivosti o maloleté deti, resp. zverením ktorému z rodičov by boli

zabezpečené najpriaznivejšie podmienky pre vývoj detí a u koho sú lepšie predpoklady na výkon osobnej starostlivosti. Na základe vykonaného dokazovania spravujúc sa vyššie uvedenými zásadami dospel k správne rozhodnutiu a maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky a otcovi upravil styk s maloletými deťmi v dostatočne širokom rozsahu, rešpektujúc právo maloletých detí na zachovanie ich vzťahu k obidvom rodičom, Prihliadol na záujmy maloletých detí, najmä na ich citové väzby a vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosti rodičov dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o deti, to všetko tak, aby bolo rešpektované právo detí na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a právo detí na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. V súlade s ust. § 24 ods. 2 ZoR súd skúmal, či striedavá osobná starostlivosť o deti bude v ich záujme, či by takouto úpravou práv a povinností rodičov k deťom nedošlo k citovej ujme detí, či by rozvoj detí bol úplný, najmä zo stránky citovej, rozumovej a mravnej. Súd prvého stupňa tiež správne rozhodol o vyživovacej povinnosti otca, o nedoplatku otca na zročnom výživnom za obdobie od účinnosti úpravy do vyhlásenia rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý vzhľadom na jeho výšku správne, v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 O.s.p. povolil otcovi zaplatiť v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určil s prihliadnutím k výške nedoplatku, osobným a majetkovým pomerom otca a jeho platobnej schopnosti ako aj možnosť matky domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade nedodržania súdom určenej splatnosti splátok.

Vzhľadom na potrebu vyporiadania sa s námietkami odvolateľa odvolací súd dodáva nasledovné:

Pokiaľ ide o otcom namietané nevykonanie dôkazu výsluchom detí je potrebné uviesť, že so zreteľom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa súd môže maloleté dieťa vypočuť, pričom názoru maloletého dieťaťa venuje náležitú pozornosť. Rodičia často navrhujú, aby sa dieťa samo rozhodlo, u koho by chcelo po rozvode manželstva rodičov zostať. U tohto dieťaťa však môže dôjsť ku konfliktu lojality a dieťa prežíva ešte väčší stres, než ktorý má zo samého rozvodu svojich rodičov, preto by sa k výsluchu maloletého dieťaťa podľa názoru odvolacieho súdu v dokazovaní nemalo pristupovať v prípade, ak ide o maloleté dieťa nižšieho veku a ak to nie je nevyhnutné. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rešpektujúc vyššie uvedené zásady vykonal výsluch maloletých detí šetrným spôsobom cestou súdneho znalca, znalca z odboru psychológie - teda osobou kvalifikovanou na vykonanie takéhoto výsluchu a spôsobom umožňujúcim zistenie čo najobjektívnejších informácií potrebných pre rozhodnutie súdu.

Pokiaľ ide o zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov je potrebné uviesť, že novela zákona o rodine vykonaná zákonom č. 217/2010 Z.z. zaviedla do rodinného práva inštitút tzv. striedavej osobnej starostlivosti. Tento inštitút je v slovenskom rodinnom práve úplne nový. Mnohí odborníci však konštatujú, že tento spôsob osobnej starostlivosti o dieťa je v rozpore s potrebou stability výchovného prostredia dieťaťa. Neustála výmena prostredia, v ktorom dieťa vyrastá, môže mať okrem pozitívnych vplyvov spočívajúcich najmä v kontakte s obidvoma rodičmi a ich výchovným vplyvom aj mimoriadne negatívne vplyvy, keďže dieťa si takúto formu výchovy berie ako vzor do života a pri niektorých povahách detí sa táto nejednotnosť, resp. nestálosť prostredia môže odraziť aj na ich psychickom vývine. Na skutočnosť, že striedavá osobná starostlivosť nie je vhodná pre všetky deti, poukazuje aj Milana Hrušáková v komentári k Zákonom o rodine, C. H. Beck 2001, str. 84. Zákonodarca bol síce toho názoru, že striedavá osobná starostlivosť zabezpečuje dieťaťu primeraný kontakt s obidvoma rodičmi, redukuje porozvodovú traumatizáciu detí, prispieva k citovej vyrovnanosti a zdravému psychickému vývoju detí, ale aj zákonodarca vo všeobecnej časti dôvodovej správy dodáva, že striedavá osobná starostlivosť nie je vhodná pre každé dieťa, ani pre každého rodiča. Nové znenie § 24 ods. 2 ZoR ustanovuje, že ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne (súčasne) splnené, sú: jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa, súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

Súd musí pri všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, teda nielen pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, potom predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou (dieťa by malo stále navštevovať rovnakú školu) aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa (šport, tanec, hudba, cudzie jazyky a pod.). Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takýchto situáciách ďalej traumatizované. Vzhľadom na uvedené je pre rozhodnutie rozhodujúca aj vzdialenosť bydlísk rodičov a zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nebude spravidla vhodné, pokiaľ rodičia bývajú v iných mestách, resp. vo vzdialených mestských častiach. Schopnosť dohody rodičov súd musí zisťovať v rámci dokazovania v konaní o výkone rodičovských práv a povinností. Niektorí odborníci zastávajú názor, že pokiaľ sa rodičia na striedavej osobnej starostlivosti nevedia dohodnúť, sú tu dôvodné pochybnosti o tom, či by výchovné prostredie založené autoritatívnym rozhodnutím súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti (čo zákon pripúšťa), bolo stabilné a v záujme maloletého dieťaťa a či by rodičia boli schopní sa následne dohodnúť na ďalších zásadných otázkach súvisiacich s osobnou starostlivosťou o dieťa. Rodičia musia nájsť konsenzus aj pokiaľ ide o veci sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, hlásenia pobytu dieťaťa, daňového bonusu na dieťa a pod. V záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. V tejto súvislosti odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa rešpektujúc vyššie uvedené zásady (vzhľadom na zistené vážne názorové rozdiely rodičov, ich neschopnosť dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o deti, najmä realizácii styku s deťmi a to napriek jeho úprave súdom, a neschopnosť zvládať vzájomnú komunikáciu rodičov, bez vyvolávania stresových situácií a pod.) postupoval správne, keď v predmetnej veci deti nezveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V tejto súvislosti je potrebné na záver dodať, že v súdnej praxi sa zaujal názor, že zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov nesmie byť ústupkom ich vzájomnej rivalite, ale vyjadrením kvalitného a pozitívneho vzťahu rodičov k dieťaťu. To predpokladá toleranciu, vyspelosť a dobrú vôľu všetkých zúčastnených. Rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa by malo vychádzať z ich spoločnej vôle a dohody, schopnosti spolu komunikovať a spolupracovať a nezapájať dieťa do svojich vzájomných problémov (pozri rozhodnutie Ústavného súdu ČR z 27. januára 2005, sp. zn. I. ÚS 48/04). Podstatnou je teda odpoveď na otázku, či rodičia sú ochotní a vyspelí v záujme maloletého dieťaťa spolu kooperovať.

Pokiaľ ide o námietku otca o možnom nerešpektovaní rozhodnutia súdu matkou je potrebné uviesť, že v tejto súvislosti už súd prvého stupňa účastníkov konania poučil, že ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia.

V závere odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa sa tiež dostatočným spôsobom vypořiadal s námietkami uplatnenými otcom dieťaťa a vzhľadom na to, že otec dieťaťa ani v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by bolo potrebné osobitne zhodnotiť, a na ktoré by bolo potrebné prihliadnúť, odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil, keď tento správne v súlade s ustanovením § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. rozhodol i o náhrade trov konania.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.